

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ВАЗЪИ ҲУҚУҚИИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИЧӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
с.1996, № 3, мод.55; с.1997, № 9, мод.117, фасли XXIII; с.1998, №10, мод.119, фасли XII; с.2001, № 7, мод.475; с.2003,
№ 8, мод.452; с.2009, №3, мод.93; №12, мод. 817; с.2011, №12, мод.834; с.2012, №7, мод.713;
с.2014, № 3, мод. 146)

Қонуни мазкур вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муносибатҳои онҳоро бо мақомоти давлатӣ ва шахсони мансабдори онҳо, ки аз будубоши шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бармеоянд, инчунин ҳуқуқи ӯҳдадорӣҳои онҳоро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд. **(КҶТ аз 14.03.14с., № 1071)**

I. ҚОИДАҲОИ УМУМӢ

Моддаи 1. Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсоне эътироф мешаванд, ки мансубияти шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошанд ва ҳуҷҷате доранд, ки мансубияти онҳоро ба шаҳрвандии давлати дигар тасдиқ мекунад.

*Шахсоне, ки шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошанд ва ҳуҷҷати тасдиқкунандаи мансубияти онҳоро ба шаҳрвандии давлати дигар надоранд, шахсони бешаҳрванд эътироф карда мешаванд. **(КҶТ аз 14.03.14с., № 1071)***

Мутобиқи Конституция (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи озодиҳои дахлдор қафолат дода мешавад.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конституция (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъри ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад. **(ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)**

Моддаи 3. Асосҳои вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Агар дар Конституция (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамин Қонун ва Қонунҳои дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад, шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳуқуқи озодиҳои ва ӯҳдадорӣҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон баробар истифода мебаранд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон новобаста аз аслу насаб, вазъи иҷтимоӣ шароити молиявӣ, мансубияти наҷодиву миллӣ, ҷинсият, маълумот, забон, муносибат ба дин, наву хусусияти машғулиятҳои ва ҳолатҳои дигар дар назди Қонун баробаранд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати шаҳрвандони давлатҳои, ки дар он ҷо ҳуқуқи озодиҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон қасдан маҳдуд карда мешаванд, маҳдудиятҳои мутобиқ муқаррар мекунад.

Аз тарафи шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодаи шудани ҳуқуқи озодиҳои набояд ба манфиатҳои *давлат*, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар зарар расонад. **(КҶТ аз 14.03.14с., № 1071)**

Моддаи 4. Ҳададори эътиромҳои Конституция (Сарқонун) ва риояи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Амалӣ кардани ҳуқуқи озодиҳои, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шаҳрвандони хориҷӣ дода шудааст, аз иҷрои ӯҳдадорӣҳои, ки қонунгузори муқаррар кардааст, ҷудонашаванда аст.

Шаҳрвандони хориҷии муқими Ҷумҳурии Тоҷикистон ӯҳдадоранд, ки Конституция (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистонро эътиром ва қонунҳои ҷумҳуриро риоя кунанд, расму оини халқҳои сокини қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистонро ғайри доранд.

Моддаи 5. Шаҳрвандони хориҷӣ, ки ба таври доимӣ ё муваққатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат

мекунад

Истиқоматкунандагони доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон он шаҳрвандони хориҷӣ дониста мешаванд, ки дорои иҷозати бо ғувоҳномаи иқомат ба расмият даровардашуда, ки аз ҷониби мақомоти қарор дохили дода шудааст, бошанд.

Қоидаҳои ба расмият даровардан, додан ва намунаи варақаи гувоҳномаи иқоматиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар дигар асосҳои қонунӣ қарор доранд, истиқоматкунандагони муваққатӣ ҳисобида мешаванд. Онҳо ўҳдадоранд, ки дар муддати 3 шабонарӯз аз рӯзи омадани онҳо ба тартиби муқарраргардида, шиносномаҳои хориҷӣ ё дигар ҳуҷҷатҳои ивазкунандаи онҳоро ба қайд гузоранд ва дар сурати гузаштани мўҳлати муайяни иқомат Ҷумҳурии Тоҷикистонро тарк намоянд, агар тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар муқаррар нагардида бошад. (ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)

Қоидаҳои бақайдгирӣ ва намунаи варақаи бақайдгириро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд. (ҚҶТ аз 26.03.09с., №500)

Моддаи 6. Паноҳгоҳ додан

Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад ба он шаҳрвандони хориҷие, ки мавриди вайрон кардани ҳуқуқи инсон қарор гирифтаанд, паноҳгоҳи сиёсӣ диҳад.

Паноҳгоҳи сиёсиро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон медиҳад.

II. ҲУҚУҚ, ОЗОДИҶО ВА ЎҲДАДОРИҶОИ АСОСИИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 7. Фаъолияти меҳнатӣ

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври доимӣ истиқомат мекунанд, тибқи қонунгузорӣ ба меҳнат ва ҳифзи меҳнат ҳуқуқ доранд. (ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)

Шаҳрвандони хориҷие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иқомати муваққати омадаанд, ба фаъолияти муайяни меҳнатӣ ба шарте машғул шуда метавонанд, ки он ба мақсадҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омадани онҳо мувофиқ мебошад.

Агар мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифаи алоҳида таъин ё ба фаъолияти муайяне машғул шудан ба мансубияти шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста бошад, шаҳрвандони хориҷӣ ба ин вазифаҳо таъин ва ба ҳамин гуна фаъолият машғул шуда наметавонанд.

Шаҳрвандони хориҷӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои меҳнатӣ ҳуқуқи ўҳдадорӣ ба баробар доранд.

Фаъолияти меҳнатии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси иҷозате, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори *давлатӣ оид ба муҳоҷират* дода мешавад, амалӣ мегардад. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №769)

Қоидаҳои додани иҷозат барои кор ба шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти меҳнатӣ менамоянд ва намунаи варақаи он аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд. (ҚҶТ аз 26.03.09с., №500).

Моддаи 8. Истироҳат

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи истироҳат қарор доранд.

Моддаи 9. Ҳифзи саломатӣ

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, ба ҳифзи саломатӣ ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суқунати доимӣ доранд, баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ёрии тиббӣ истифода мебаранд.

Ба шаҳрвандони хориҷие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иқомати муваққатӣ омадаанд, ёрии тиббӣ мувофиқи тартибе расонида мешавад, ки аз тарафи Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудааст.

Моддаи 10. Ҳифзи иҷтимоӣ

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суқунати доимӣ доранд, барои гирифтани *қўмакпулиҷо*, нафақа ва навъҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Шаҳрвандони хориҷие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иқомати муваққатӣ омадаанд, барои гирифтани *қўмакпулиҷо*, ва навъҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ дар асос ва ба тартибе ҳуқуқ доранд, ки қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардаанд. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Агар барои таъин кардани, нафақа *собиқаи* муайяни кор талаб карда шавад ба шаҳрвандони хориҷӣ дар асос ва ба тартибе, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, ба ин *собиқа* метавонад кори дар хориҷа кардаи онҳо ҳисоб карда шавад. (ҚҶТ аз 3.12.09с., №565; аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 11. Додани манзили истиқоматӣ

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доимӣ истиқомат мекунанд, дар асос ва ба тартиби барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда дар хонаҳои фонди манзилии давлатӣ ва ҷамъиятӣ кооперативҳои манзилию сохтмонӣ барои ба истифода гирифтани манзили истиқоматӣ ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷӣ ҳуқуқи ҳамчун моликият ба даст овардани бинои хонаҳои истиқоматӣ, инчунин дигар биноҳоеро, ки ба фонди манзил дохил шудаанд, надоранд (ба истиснои ба даст овардани мерос аз ҷониби ворисони қонунӣ), агар қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд. (ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)

Қоидаҳои пешниҳод намудани молу мулки ғайриманқул бо мақсади ҷойгир кардани намояндагиҳои дипломатӣ, намояндагиҳои соҳибӣ байналмилалӣ ба онҳо баробаркардашуда ва муассисаҳои консулии давлатҳои хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо манзили истиқоматӣ аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд. (ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)

Моддаи 12. Ҳуқуқи амволӣ ва шахсии ғайриамволӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд амволи хусусӣ дошта бошанд, молу мулкро ба мерос монанд ё гиранд, ҳуқуқи муаллифӣ қори илмӣ, эҷодиёти бадеӣ ва фарҳангӣ, кашфӣ, ихтироот, намунаҳои санъатӣ, ҳамчунин ҳуқуқи дигари амволию ғайриамволиро дошта бошанд, агар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

Моддаи 13. Гирифтани маълумот

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики тартиби муқарраркардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гирифтани маълумот ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки ба мактабҳо қабул шудаанд, мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ ва ӯҳдадорихои талабагон ва донишҷӯёнро доранд, агар дар қонунҳои ҷорӣ ҷумҳурий тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 14. Истифода аз дастовардҳои фарҳангӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифода аз дастовардаҳои фарҳангӣ баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадоранд, ки нисбати ёдгориҳои таърихӣ ва фарҳангӣ, дигар арзишҳои фарҳангӣ эҳтиёткорона муносибат намоянд.

Моддаи 15. Иштирок дар ташкилотҳои ҷамъиятӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доимӣ зиндагӣ мекунанд, ҳуқуқ доранд дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба иттифоқҳои касаба, ташкилотҳои кооперативӣ, ҷамъиятҳои илмӣ, фарҳангӣ, варзиш ва дигар ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ғайр аз ҳизбҳои сиёсӣ дохил шаванд, агар ин хилофи оинномаҳои (низомномаҳои) ташкилотҳои мазкур ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон набошад.

Моддаи 16. Озодии вичдон

Ба шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон озодии вичдон қафолат дода мешавад.

Таҳриқи ҳукумат ва бадбинӣ ба иртиботи дину мазҳаб манъ аст.

Моддаи 17. Муносибатҳои оилавӣ

(ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ ақди никоҳ банданд ва онро бекор кунанд. (ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои оилавӣ аз ҳуқуқҳои истифода мебаранд ва *дори ӯҳдадорихо мебошанд*. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 18. Дахлнопазирии шахс ва манзил

Мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шаҳрвандони хориҷӣ дар ҷумҳурий дахлнопазирии шахс ва манзил ва дигар ҳуқуқҳои шахсӣ қафолат дода мешавад.

Моддаи 19. Дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон аз як ҷо ба ҷои дигар рафтани ва ҷои зист интихоб

намудани шаҳрвандони хориҷӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ метавонад дар каламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи тартиби муқарракардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз як ҷо ба ҷои дигар раванд ва ҷои зистро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб намоянд.

Маҳдудият дар бобати аз як ҷо ба ҷои дигар рафтани ва интиҳоби ҷои зист вақте роҳ дода мешавад, ки агар он барои таъмини амнияти миллий, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ ва маънавия аҳолии, ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар шахсон зарур бошад.

Моддаи 20. Андоз ва боч

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон андозу бочҳо месупоранд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон **тартиби** дигарро пешбинӣ накарда бошад. **(ҚҶТ аз 3.12.09с., №565)**

Моддаи 21. Ҳимояи ҳуқуқи шаҳрвандони хориҷӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳимояи молу мулки шахсӣ, оилавӣ ва ғайра ҳуқуқ доранд, ки ба суд ва дигар мақомоти давлатӣ муроҷиат намоянд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар суд баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳуқуқи мурофиавӣ истифода мебаранд.

Моддаи 22. Муносибат ба ҳуқуқи интиҳоботӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти қонунгузорӣ ва иҷроияи ҳокимият интиҳоб карда, интиҳоб шуда ва таъин шуда, инчунин дар раёйпурсии умумихалқӣ иштирок карда наметавонанд.

Моддаи 23. Муносибат ба хизмати ҳарбӣ

Шаҳрвандони хориҷӣ ба хизмати ҳарбӣ дар сафҳои қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ӯҳдадор намебошанд.

Ш.БА ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ОМАДАН ВА АЗ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН РАФТАНИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ

Моддаи 24. Омадан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрвандони хориҷӣ бо шиносномаҳои хориҷӣ ё дигар ҳуҷжатҳои ивазкунандаи онҳо, дар сурати мавҷуд будани раводиди воридшавӣ, ки аз ҷониби Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, намоёндагиҳои дипломатӣ ё муассисаҳои консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа дода шудаанд, метавонанд вориди Ҷумҳурии Тоҷикистон шаванд, агар тибқи шартномаи байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад.

Тартиби аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон яктарафа ҷоринамудани низоми бераводидро бо кишварҳои хориҷӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд. (ҚҶТ аз 3.07.12с., №863)

Ба шаҳрвандони хориҷӣ барои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омадан мумкин аст дар ҳолатҳои зерин иҷозат дода нашавад:

- 1) ба манфиати таъмини амнияти миллий ё ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ;
- 2) агар ин барои ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар зарур бошад;
- 3) агар дар вақти пештар ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омадани ин шахс фактҳои аз ҷониби вай вайрон кардани талаботи Қонуни мазкур, қонунгузор оиди гумрук, асьор ё дигар қонунгузори ҷумҳурӣ муқаррар карда шуда бошад; **(ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)**

4) агар дар вақти пешниҳод кардани дархост барои омадан вай дар бораи худ маълумоти бардуруғ дода ё ҳуҷжатҳои заруриро пешниҳод накарда бошад;

5) бо асосҳои дигаре, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст.

Ба шаҳрвандони хориҷӣ, ки аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маъмури ронда шудаанд, ворид шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муддати панҷ сол аз рӯзи қабули қарор дар бораи ронда шудан, манъ аст. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 25. Рафтани аз Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрвандони хориҷӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо шиносномаҳои хориҷӣ ё дигар ҳуҷжатҳои ивазкунандаи онҳо, дар сурати мавҷуд будани раводиди рафтани, ки аз ҷониби Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст, тарк менамоянд, агар тибқи шартномаи байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад.

Дар сурати аз Ҷумҳурии Тоҷикистон рафтани шахсони бешаҳрванд ҳуччати ивазкунандаи шиносномаи хоричӣ шаҳодатномаи шахси бешаҳрванд мебошад, ки аз ҷониби мақомоти қорҳои дохилӣ дода мешавад. Қоидаҳои ба расмият даровардан, додан ва намунаи варақаи шаҳодатномаи шахси бешаҳрвандро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд. (ҚҶТ аз 26.03.09с., №500).

Ба шаҳрвандони хоричӣ дар чунин ҳолатҳо барои рафтан аз Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад:

1) агар барои ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашидани вай асос бошад, то *анҷоми пешбурди* парванда; (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

2) агар вай барои содир намудани ҷиноят маҳкум шуда бошад, – то адои ҷазо ё озодшавӣ аз ҷазо;

3) агар рафтани вай хилофи манфиатҳои таъмини амнияти миллӣ бошад, – то ҳалли амали ҳолатҳое, ки ба рафтан монеъ мешаванд;

4) агар асосҳои дигари муқарраркардаи *қонунгузори* Ҷумҳурии Тоҷикистон вучуд дошта бошад, ки ба рафтан монеъ мешаванд.

Аз Ҷумҳурии Тоҷикистон рафтани шаҳрвандони хоричӣ, ки баъзе манфиатҳои муҳими Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони ташкилотҳои дигари ҷамъиятӣ, кооперативӣ ё дигар ташкилотҳои ҷамъиятӣ бо вай алоқаманд мебошанд, то аз тарафи вай адо намудани ӯҳдадорӣҳои амволиаш мавқуф *гузошта* шуда метавонад. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 26. Гузашта рафтани транзитӣ

Шаҳрвандони хоричӣ, ки аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзитӣ гузашта мераванд, қоидаҳои гузашта рафтани транзитиро дар нуктаи сарҳади Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи хатти ҳаракати муқарраршуда риоя мекунанд ва метавонанд дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сурати доштани *раводиди* транзитӣ, ки аз тарафи *Вазорати қорҳои хоричӣ* Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст, таваққуф намоянд. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 27. Муқаррар намудани қоидаҳои дохил шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, баромада рафтан аз Ҷумҳурии Тоҷикистон, гузашта рафтани транзитӣ аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қоидаҳои дохил шудан, баромада рафтани шаҳрвандони хоричӣ аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ва гузашта рафтани транзитии онҳо аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути ин Қонун ва аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

IV. МАСЪУЛИЯТИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИЧӢ, КАМ КАРДАНИ МӢХЛАТИ БУДУ БОШ, РОНДА ШУДАН

Моддаи 28. Ҷавобгарӣ барои амалҳои зиддиҳуқуқӣ

Шаҳрвандони хоричӣ, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон амалҳои зиддиҳуқуқӣ содир кардаанд, тибқи асосҳои умумӣ ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 29. Масъулият барои вайрон кардани қоидаҳои буду бош дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва гузашта рафтани транзитӣ аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон

Нисбати шаҳрвандони хоричӣ, ки қоидаҳои будубошро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вайрон менамояд, яъне бе ҳуччати ҳуқуқӣ истиқомат ё бо ҳуччатҳои қалбақӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагӣ мекунанд, тартиби муқарраршудаи бақайдгирӣ ё сабти маҳалли истиқоматӣ, ё аз як ҷо ба ҷои дигар рафтан ва интиҳоби ҷои истиқоматро риоя намекунанд, баъди хатми мӯҳлати таъиншудаи буду боши худ аз баромада рафтан саркашӣ менамоянд, инчунин қоидаҳои гузашта рафтани аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон риоя наменамоянд, чораҳои дорой хусусияти маъмурий ва ҷиноятӣ татбиқ шуда метавонад.

Моддаи 30. Кам кардани мӯҳлати буду бош дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Барои шаҳрвандони хоричӣ, ки *талаботи Қонуни мазкур* ва дигар санадҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистонро вайрон мекунанд, мӯҳлати муайяни буду боши вай дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кам карда шуда метавонад. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1071)

Мӯҳлати буду боши шаҳрвандони хоричӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инчунин дар ҳолатҳое, ки асос барои буду боши минбаъдаи вай аз байн рафта бошад, кам карда мешавад.

Қарор дар бораи кам кардани мӯҳлати буду боши шаҳрвандони хоричӣ аз тарафи мақомоти қорҳои дохилӣ қабул карда мешавад.

Моддаи 31. Ронда шудан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрванди хоричӣ дар чунин мавридҳо аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ронда шуда метавонад:

1) агар амалу рафтори вай хилофи манфиатҳои таъмини амнияти миллӣ ё ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ бошад;

2) агар ин барои ҳифзи саломатӣ ва ахлоқи аҳоли, ҳимояи ҳуқуқ ва манфитҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур бошад;

3) агар вай талаботи Қонуни мазкур, қонунгузории гумрук, асъор ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя накарда бошад. (ҚЎТ аз 14.03.14с., № 1071)

Қарор дар бораи ронда шудани шахрвандони хориҷӣ аз тарафи *Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо розигии Прокурори генералии ҷумҳурӣ* қабул карда мешавад ва агар рондашаванда дар мӯҳлати як ҳафтаи баъди қабули он дар бораи ронда шуданаш ба суд оиди қонунӣ будани қарори мазкур муроҷиат накунад, қарор иҷро карда мешавад. Ҳалномаи суд аз руи тартиби барои шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда қабул карда мешавад. (ҚҚТ аз 26.03.09с., №500).

Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон на дертар аз ду моҳи то ба охир расидани мӯҳлати ҷазои шахрванди хориҷии маҳкумшуда, ки бояд аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бароварда шавад, ба мақомоти минтақавӣ оид ба муҳоҷират, қорҳои дохилӣ ва амнияти ҷои ҷойгиршавии муассиса ё мақома, ки иҷрои ҷазои ҷиноятиро амалӣ менамояд, дар бораи озодшавии он хабар медиҳад.

V. ҚОИДАҲОИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 32. Амали қонун нисбати шахсони бешаҳрвандӣ

Муқаррароти Қонуни мазкур нисбати шахсони бешаҳрвандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ мешаванд, агар аз қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таври дигар барнаояд. (ҚЎТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 33. Имтиёзот ва масъулияти роҳбарон ва қормандони намояндагӣҳои давлатҳои хориҷӣ ва шахсони дигар

Муқаррароти Қонуни мазкур ба имтиёзот ва масъулияти роҳбарон ва қормандони намояндагӣҳои дипломатӣ, консулӣ ва шахрвандони хориҷии ба онҳо баробаркардашуда, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудааст, дахл намекунад. (ҚЎТ аз 14.03.14с., № 1071)

Моддаи 34. Танзими буди боши қормандони намояндагӣҳои хориҷӣ

Буди боши намояндагӣҳои дипломатӣ ва муассисаҳои консулии давлатҳои хориҷӣ, инчунин аъзоёни оилаҳои онҳо тавассути шартномаҳои байналмилалӣ ва дигар санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ танзим карда мешавад.

Моддаи 35. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд. (ҚЎТ аз 14.03.14с., № 1071)

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Э. Раъмонов

ш. Душанбе, 1 феввали соли 1996,
№230